

حفظ اتحاد مقدس و حفظ حرمت مسؤولان

تحلیلی بر بیانیه دفتر رهبر انقلاب؛ «وحدت حول چه» یعنی چه؟

صفحه ۲

چهارشنبه ۱۴ مرداد ۱۴۰۵ | ۲۸ صفر ۱۴۴۸ | ۵ گوست ۲۰۲۴ | سال هجدهم | شماره ۴۶۷۸ | ۴ صفحه | ۱۰ هزار تومان

نگگ ابدی

نتیجه مذاکره با تل آویو

تفاهمنامه خاتمه جنگ میان ایران و آمریکا، اسرائیل را مهار کرد

صفحه ۳

VATAN-E-EMROOZ | VOL.18 | NO.4678 | WED.AUG.05, 2026 | ISSN:2008-2886

۱۱۹۱ سال و ۳۳۸ روز گذشت |

میلیون ها نفر از شیعیان و آزادگان جهان در مراسم اربعین ابا عبدالله الحسین(ع)

ضمن اعلام وفاداری به آرمان های حق طلبانه سیدالشهدا، بر مبارزه با یزید زمانه تأکید کردند

خون خواهان حسینی

تیتیر های امر وز

گزارش «وطن امروز» از کاهش ۱۰۴ میلیون بشکه‌ای ذخایر اضطراری آمریکا و تردیدها درباره دربارۀ واکنش به شوک بعدی بازار نفت

آخرین بشکه‌ها

راهبرد جدید آمریکا علیه ایران ترکیبی از تحریم، محاصره مالی و جنگ روانی ارزی است

جنگ اقتصادی است

صفحات ۲۰۲

انصارالله در پاسخ به تجاوزات جدید سعودی فرودگاه نجران را هدف قرار داد

تفنگ سرپر یمن!

صفحه ۳

تلاش عجیب اینفانتینو برای جنگ انداختن به ریسمان ترامپ برای ماندن

بله! فوتبال با سیاست

صفحه ۴

اربعین

قدرت بی‌جان‌نشین

نگاه

آزاده لرستانی

در جهانی که معیار قدرت را تعداد ناوهای هواپیمابر، جنگنده‌های «ف ۳۵»، موشک‌های دوربرد، تحریم‌های اقتصادی و ائتلاف‌های نظامی تعیین می‌کند، چرا این روزها میلیون‌ها قدم در جاده نجف - کربلا به یکی از مهم‌ترین موضوعات تحلیل رسانه‌ها و مراکز راهبردی تبدیل شده‌است؟ پاسخ این پرسش را باید در شرایط ویژه منطقه جست‌وجو کرد. غرب آسیا هنوز از تبعات تجاوز آمریکا و رژیم صهیونی به ایران اسلامی، تحولات جبهه مقاومت، رخدادهای یمن و رقابت فزاینده بر سر گذرگاههای راهبردی مانند تنگه‌های هرمز و باب‌المندب فاصله‌نگرفته‌است. در چنین فضایی هر رویداد بزرگ اجتماعی به بخشی از معادلات قدرت تبدیل می‌شود. پیاده‌روی اربعین نیز از همین منظر به نمایش ظرفیتی اجتماعی بدل شده که نمی‌توان آن را از تحولات منطقه جدا دانست. پیاده‌روی اربعین از ابتدای دهه ۹۰ با بهبود شرایط امنیتی عراق سال‌به‌سال گسترده‌تر و به بزرگ‌ترین اجتماع مردمی جهان تبدیل شد اما اربعین امسال در فضایی متفاوت برگزار می‌شود؛ فضایی که در تصویر، هر روایت و هر حضور، میلیون‌ها در کنار ابعاد معنوی‌اش حامل پیام‌هایی برای افکار عمومی منطقه، اتاق‌های فکر غرب و بازیگرانی است که طی ماههای اخیر روی فرسایش اجتماعی جبهه مقاومت حساب باز کرده‌اند. با این وجود طی هفته‌های اخیر چند رخداد اجتماعی بزرگ در جبهه مقاومت رخ داده که معادلات رسانه‌ای را تغییر داده است. تسبیع تاریخی امام شهید انقلاب اسلامی در ایران و عراق صحنه‌ای که نظیر از حضور مردم و تجدید بیعت آنها با پیشوای محبوب و شهید جبهه مقاومت را رقم زده، حضوری که بسیاری از تحلیلگران آن را نشانه‌ای از پویایی انسجام اجتماعی جریان مقاومت ارزیابی کردند. در این میان پیاده‌روی اربعین به عنوان بزرگ‌ترین اجتماع مردمی جهان، توجه رسانه‌های بین‌المللی را به خود جلب کرده است. در نگاه نخست شاید این ۲ رویداد ماهیتی متفاوت داشته باشند اما در لایه‌های عمیق‌تر هر دو از یک منطق مشترک تغذیه می‌کنند: استمرار گفت‌وگو، جهان، ایثار و مقاومت در بطن جامعه. همین اشتراک باعث شده پیاده‌روی اربعین امسال به موضوعی فراتر از یک مناسبت مذهبی تبدیل شود. البته اهمیت این موضوع زمانی بیشتر آشکار می‌شود که به فضای رسانه‌ای ماههای اخیر نگاه کنیم. یکی از اصلی‌ترین محورهای جنگ شناختی علیه ایران، القای کاهش سرمایه اجتماعی، فرسایش انسجام داخلی و فاصله گرفتن مردم از آرمان‌های انقلاب و مقاومت بوده است.

ادامه در صفحه ۲

محمد رستم‌پور: اگر جنگ فقط یک برنده داشته باشد، ایران‌ای است که ناممکن را ممکن کردند و مقابل آمریکای مجهز به آخرین فناوری‌های نظامی و ارتباطی چنان ایستادند که کلافگی، بیچارگی و عصبانیت جنگ‌طلبان و متجاوزان به تیتیر یک رسانه‌های جهان تبدیل شد. حالا پس از ۵ ماه از جنگی که برخی روزها و رویدادهایش ناباورانه گذشت، می‌توان گفت ایران، سرسخت‌ترین و مقاوم‌ترین ملت جهان امروز است. این شگفتی و این تسلیم‌ناپذیری و این تحقق اراده جز با بهره‌مندی از ذخایر فکری و منابع فرهنگی ممکن نیست. ملتی می‌تواند صبر کند، رنج بکشد و در عین تحمل تحریم همه چیزهایی که در جهان مدرن، استانداردهای معمول رفاه به حساب می‌آیند؛ باج ندهد، فریب نخورد و فراتر از همه پیش‌بینی‌ها به یک دردسر جدی برای جهانخواران تبدیل شود که کلمات، مفاهیم، واقعیت‌ها و سنت‌هایی برای تکیه کردن داشته باشد و مبتنی بر آنها، اتفاقاً «مقاومت» را معقول باند و نه سازش با ابرقدرت را. در فهم چنین دانه و تقریری در حاشیه قرار می‌گیرد. این ویژگی کلیدی، اربعین را از حاشیه مطالعات شیعه‌شناسی خارج کرده و روی میز اندیشکده‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی جهان نشانداده است. در جهان پژوهش، اگر چه نحیف اما از ابعاد متفاوتی به رویداد اربعین پرداخته شده که البته بیشتر نویسندگان هم یا ایرانی هستند یا ایرانی‌تبار اما در هر صورت در این نوشتار، پژوهش‌هایی که در بسترهای بین‌المللی انتشار یافته‌اند، از نظر زاویه نگاه به موضوع به اختصار مرور شده‌اند. اندیشکده‌های امنیتی بیشتر در جست‌وجوی «قدرت» اند و مراکز مطالعات منطقه‌ای به «هویت» توجه می‌کنند، جامعه‌شناسان هم از

تنوع فرهنگی و تعدد قومی که در یک جغرافیای پهناور زیست می‌کند، اگر محال نباشد، به کاری طاقت‌فرسا، پیچیده و پرمراسمت می‌ماند. اینکه ملتی چگونه فکر می‌کند، جهان را چگونه می‌بیند، پیروزی و شکست را چگونه تحلیل و تفسیر می‌کند، زندگی و شادمانی را چگونه معنا می‌کند، دوست و دشمن را که می‌داند، همه از پرسش‌هایی است که علمی به نام «مردم‌شناسی» را تشکیل داده است. پادشاهان، جباران و قلدرها هیچ‌گاه چنین پرسش‌هایی را معتبر نمی‌دانست‌اند و گمان برد‌اند با ثروت، با زور و البته با دسیسه و فریب، می‌توان جامعه را در هم شکست و البته تجربه‌های تلخی از چنین تسلیم‌هایی چه زیر و زولا و تصویر شعله‌های آتشی که آشوبگران ۱۸ دی در معابر و میدان‌ها برپا کردند، محاسبه او را برای حمله به ایران قطعی کرد، هم‌راستا با وسوسه‌های نتالیاهو برای پایان دادن به کابوس ۴۷ ساله‌ای که همه پیشینیان او را آزار داده بود. تصویری که ندید و نیازی به تخیل هم نداشت اما تصویر تابآوری ایرانیان بوده، پس

از آن همه تحریم و تهدیدی که شمار آنها از هزاران هم گذشته است. اگر قرار باشد این تابآوری در یک نما یا بوم مشخص ترسیم شود، سنت پیاده‌روی اربعین است. این سنت، فقط یک باور نیست، تنها یک رویداد نیست، فقط یک مراسم نیست؛ پیاده‌روی اربعین، تلفیق چند آموزه روایی است که زیارت ابا عبدالله را در ایام اربعین بزرگ می‌شمرد و از سوی دیگر، به گام برداشتن به شکل پیاده به سمت کربلا نیز ثواب و اجر فوق‌العاده‌ای می‌بخشد. اکرام میهمان، تحمل رنج یک سفر معنوی، اتصال شخصی با معصوم، متن پرهمضمون زیارت اربعین در تجدید عهد در هر کربلای ممکن و ده‌ها انگاره دیگری که یک فرهنگ را ساخت، آنقدر پویایی و امکان‌پذیری دارد که می‌تواند بافتی اعتقادی را شکل دهد و همه ابعاد زندگی یک معتقد به زیارت را «تعریف» کند. چنین تعریفی - یا چنین شناختی - بر آزادگان جهان فرض می‌بیند. این فرض و وجوب، واقع، حرکت دادن جامعه در مسیری است که هویت حسینی و حیثیت انقلابی می‌یابد و سلم و سلامت را با جهانی که علیه ظلم است، می‌پذیرد و حرب و مبارزه را با جهانی که ظلم را نادیده می‌گیرد یا به وقوع آن کمک می‌کند، برپا می‌دارد. اربعین، منش و مرام و مکتب حسین بن علی را از زمان محدود و مکان مشخص فراتر

می‌برد و تا هر که را در هر جای جهان که می‌خواهد بر ظلم بشورد و بر ستم طغیان کند، می‌کشد. این چنین است که نبرد عاشورا، با همان شعار و شمایل تا همیشه ادامه خواهد داشت و در این میانه، رهبر و زعیم و رئیس جامعه و حکومتی نیز پیدا می‌شود که ۱۴۰۰ سال پس از هجرت ابا عبدالله از این دنیا فریاد بزند «مُتلی لایبایع مثله». آن حرکت در مشابه و نقش‌یابی در مسیر است که اربعین را بین‌المللی می‌کند و انتخابی سخت پیش روی همه افراد بشر از همه ملیت‌ها قرار می‌دهد. اربعین، خونخواهی از امام شهید عاشورا را تا امام شهید انقلاب ادامه می‌دهد و برای همه عزاداران آن امام مظلوم، نقشی برای ضربه زدن به ظلم تعریف می‌کند تا اسلام از حرکت نیفتد و مقصد و مقصود انبیا یعنی برافراشتن پرچم توحید و گستراندن عدالت در جامعه محقق شود و عجیب آن است که بدون خونخواهی، بدون طلب ثلر آن که تارالله بود، نه توحیدی محقق می‌شود و نه عدالتی، شر، اصحاب و اذنانی دارد و خیر، با شعار خونخواهی حسین و حسینیان است که سپاه مقابله با شر را می‌سازد. برای غایت توحید و عدالت باید هدف خونخواهی را مقابل چشم داشت و «حسینی» شده همچون «سیدعلی حسینی خامنه‌ای» که هم به اسم حسینی بود و هم به رسم.

اربعین؛ آیین مقاومت

دیدگاه حمید ملکزاده

به دست آوردن درکی روشن‌تر از موضوع باید این مساله را در نظر بگیریم که ایده‌های سیاسی وقتی وارد جهان واقعی می‌شوند که بتوانند بدن‌ها را در زمان و مکان معینی در کنار یکدیگر قرار داده و به انجام دادن کاری مشترک مشغول کنند. نظم‌های سیاسی محصول همین آرایش جمعی بدن‌ها هستند. به بیان بهتر، هر نظامی، پیش از آنکه مجموعه‌ای از قوانین و نهادهای باشد، دستورالعملی برای آرایش بدن‌هاست. در آرایش سیاسی بدن‌ها نظامی از مناسک و آیین‌ها را می‌شود مشاهده کرد که بعضی از آنها را در مرکز توجه قرار می‌دهد، برخی را به حاشیه می‌راند، برای گروهی حق سخن گفتن قائل می‌شود و زندگی گروهی دیگر را در محاسبات خود کم‌اهمیت به حساب می‌آورد. از این جهت، سیاست را می‌توان از روی طرحی شناخت که برای حرکت، سکون، امنیت و آسیب‌پذیری بدن‌ها ترسیم می‌کند. حضور سیاست در راهپیمایی اربعین نیز از این قاعده بیرون نیست. در چنین تصویری از راهپیمایی اربعین، صورتی از جامعه مطلوب به دست داده می‌شود؛ جامعه‌ای که در آن، نسبت آدم‌ها با یکدیگر بر پایه قدرت خرید، تابعیت، منزلت اداری یا جایگاهی که در سلسله‌مراتب مربوط به قدرت سیاسی دارند، تنظیم نمی‌شود.

ادامه در صفحه ۳

اربعین روی میز اندیشکده‌ها؛ منشأ این قدرت کجاست؟

«همبستگی» سخن می‌گویند، پژوهشگران شهری به «فضای عمومی موقت» توجه داشته‌اند و متخصصان سلامت، آن را مساله‌ای عظیم در مدیریت جمعیت تلقی می‌کنند. این تکرار، نشانه بزرگی پدیدهای است که در یک قاب پژوهشی ساده جا نمی‌شود.

■ **قدرتی که فراتر از دولت‌ها ساخته می‌شود**
نخستین و البته محدودترین نگاه، اربعین را ابزار قدرت نرم ایران می‌بیند. این دسته از تحلیل‌ها، بر سرمایه‌گذاری ایران در حمل‌ونقل، تبلیغات، تسهیل سفر و حضور نهادهای رسمی تمرکز کرده و اربعین را بخشی از رقابت نمادین ایران و عربستان در جهان اسلام دانسته‌اند. این نگاه پیانگر آن است که این رویداد بزرگ، چنان قدرت نمادینی را به وجود آورده که دولت‌ها می‌کوشند از ظرفیت آن برای دیپلماسی عمومی و نفوذ فرهنگی استفاده کنند؛ رویکردی که البته چندان دقیق نیست و خطای آن از جایی آغاز می‌شود که نمی‌تواند درک کند این رخداد و قدرتی که می‌آفریند از کجا آمده است. به همین خاطر میان استفاده از قدرت اربعین و ساختن آن تفاوت نمی‌گذارد. اربعین پیش از آنکه پروژه دولت‌ها باشد، قیام حافظه‌هاست. ریشه‌های آن در سنت تاریخی شیعیان، مقاومت در برابر ظلم و مقدس بودن مفهوم زیارت و بزرگوار بودن شخص زائر است.

ادامه در صفحه ۴